

"Oliekrisen" - Lærervejledning

Før læsningen

Klassen starter med en individuel opgave, hvor eleverne først selvstændigt udarbejder en brainstorm med titlen: "Oliekrisen". Herefter deler de deres brainstorm med en sidemakker. "Mindmeister" på SkoleTube kan med fordel anvendes til opgaven.

Undervejs i læsningen

"Oliekrisen" er inddelt i tre dele:

Del 1 består af de første fem kapitler fra side 4-13.

Del 2 består af de næste syv kapitler fra side 14-27.

Del 3 består af de sidste otte kapitler fra side 28-43.

Til de tre inddelinger er der udarbejdet en række arbejdsspørgsmål, der kan findes i elevaktiviteterne. Der er afsat to lektioner til læsning af hver del samt arbejdet med opgaver.

Efter læsningen:

Opsamlende lærerstyrede spørgsmål

Man kan med fordel samle op på elevarbejdet efterfølgende ved at stille de lærerstyrede spørgsmål. Der er udarbejdet lærerspørgsmål til del 1, del 2 og del 3.

Opsamlende lærerstyrede spørgsmål til del 1

- Hvad tænker I, at en oliekrise betyder?

- Kender I til andre kriser, der har påvirket jeres hverdag?

Opsamlende lærerstyrede spørgsmål til del 2

- Hvorfor er det vigtigt at have en uafhængig energiproduktion?
- Hvilke spareråd bruger I selv/lever I efter derhjemme?

Opsamlende lærerstyrede spørgsmål til del 3

- Hvilke energiformer kender I til?
- Hvordan tror I, at Danmarks energiforbrug kommer til at se ud i fremtiden?

Aktivitet 1

Klassen undersøger i slutningen af forløbet forskellige energispareråd og udvælger til sidst 5 gode råd som de kan arbejde hen imod, enten i klassen eller på skolen. Eleverne producerer derefter en plakat med deres 5 råd og hænger dem op i klassen eller på skolen.

Der kan eventuelt arbejdes sammen med elevrådet om at lave en energisparekampagne på hele skolen.

Du kan evt. finde inspiration her: <https://groenskole.dk/temaer/energi>

Opfølgning/Evaluering

Klassen afslutter forløbet med at færdiggøre deres brainstorm med titlen: "Oliekrisen" fra starten af forløbet.

"Oliekrisen" – Elevaktiviteter

Før du læser

Individuel opgave

Inden du starter med at læse i denne bog, skal du først lave en brainstorm over, hvad du allerede ved om Oliekrisen. Tag et A4-papir eller brug programmet "Mindmeister" på skoletube.dk.

I midten skriver du ordet "Oliekrisen". Du skal gemme din brainstorm, da du skal bruge den senere.

Pararbejde - Gennemgang af brainstorm

Vis din sidemakker din brainstorm. Er der ligheder og forskelle mellem dem? Bed din sidemakker forklare de ting, som du ikke selv havde med på din brainstorm. Herefter skal I bytte roller og du skal forklare din sidemakker om de ting du har med, men som din makker ikke har.

Imens du læser

Del 1:

Består af de første fem kapitler fra side 4-13

I skal i grupper diskutere følgende opgaver:

Energi, s.4-5

Beskriv hvad du bruger mest energi på i løbet af en skoledag?

Hvilke andre kriser har Danmark haft i løbet af historien?

Vi brugte mere og mere energi, s.6-7

Hvad var årsagerne til, at vi brugte mere og mere energi, især efter 2.verdenskrig? Se tabellen "Fem gange så meget" på side 7. Undersøg hvor mange kilowatt-timer en person i gennemsnit bruger i Danmark i dag.

Ud på tur, s.8-9

Undersøg hvor mange danskere, der ejer en bil i dag.

Hvilket sted eller land vil du allerhelst rejse til - hvis du frit kunne vælge?

Det sorte guld, s.10-11

Hvor kalder man olien for det sorte guld?

Nævn fordele og ulemper ved at bruge olie.

En krig med stor betydning, s.12-13

Beskriv hvad der sker i efteråret 1973, og forklar hvorfor det får betydning for Danmark.

Forklar hvad der sker med prisen på en tønde olie fra 1960-1974. Brug tabellen på s.11

Del 2:

Består af de næste syv kapitler fra side 14-27

I skal i grupper diskutere følgende opgaver:

Sparetid, s.14-15

Beskriv hvad folk måtte gøre for at spare.

Lad bilen stå, s.16-17

Hvorfor indførte man bilfrie søndage? Forklar hvad rationering betyder.

Endnu en krise, s.18-19

Forklar hvorfor der kommer endnu en oliekrise i 1978

Hvorfor er der meget olie i Mellemøsten?

Hjælp til at spare, s.20-21

Hvordan anbefalede man danskerne at spare på energien i slutningen af 1970'erne?

Beskriv hvad du ser på plakaten på side 21.

Uafhængig, s.22-23

Forklar hvad globalisering betyder.

Hvorfor ville Danmark gerne være uafhængig af olien?

Dansk olie, s.24-25

Hvor mange penge har Danmark tjent på olien fra 1972-2015?

Hvorfor synes politikerne, at der er en "fare" ved at satse på olieproduktion fremover?

En hurtig løsning, s.26-27

Hvad brugte Danmark i stedet for, da man ville skære ned på olieforbruget?

Hvad var problemet ved at bruge denne energiform?

Del 3:

Består af de sidste otte kapitler fra side 28-43

I skal i grupper diskutere følgende opgaver:

Hvordan påvirker olie miljø og klima?, s.28-29

Hvad sker der, når man brænder olie af?

Hvorfor er olie dårligt for miljøet?

Naturgas, s.30-31

Hvorfor er naturgas bedre end kul?

Er der nogle udfordringer ved at skifte olie ud med naturgas?

Atomkraft, s.32-33

Hvorfor sagde Danmark nej til atomkraft?

Ind med vind, s.34-35

Forklar hvad "Vedvarende energi" betyder.

Beskriv hvad der sker med forbruget af vindenergi fra 1990-2019. Brug tabellen på s.34.

Nævn fordele og ulemper ved vindenergi.

Det gælder for hele verden, s.36-37

Hvad aftalte man i Paris i 2015?

Forklar hvad FN er.

Vi bruger stadig olie, s.38-39

Hvor meget af verdens olie bruger danskerne i dag?

Hvad bruger vi stadig olie til i dag i Danmark?

Endte Danmark med at kunne klare sig selv?, s.40-41

Hvordan vil Danmark klare sig, hvis der kom en ny energikrise?

Hvad betyder det, at Danmarks selvforsyningsgrad af energi i 2018 var 75%?

Nye idéer under kriser, s.42-43

Hvilke positive ting kom der ud af oliekrisen?

Hvordan ser vores energiforbrug ud i dag i forhold til før oliekrisen?

Efter du har læst

Opfølgning

Tag din brainstorm frem igen. Nu skal du skrive videre på din brainstorm med alt det nye, du har lært. Tilføj nye emner til din brainstorm.

Produktion og formidling

Undersøg forskellige energispareråd og udvælg 5 gode råd I kan arbejde efter enten i klassen eller på skolen. Lav en plakat med jeres 5 råd og hæng dem op i klassen eller på skolen.

Spørg eventuelt om elevrådet vil være med til at lave en kampagne på skolen om at spare på energien.

I kan evt. finde inspiration her: <https://groenskole.dk/temaer/energi>

Elevopgaverne er udarbejdet af Christian Arnth Jørgensen og Ditte Gormsen fra FALHOS – Foreningen af lærere i Historie og Samfundsfag